

Kogebog for genomisk test

- fra A til Z

Ved at lave genomisk test på alle køer og kvier får du:

- Højere avlsmæssigt niveau, fordi man mere sikkert får kviekalve på besætningens bedste hundy
- Bedre insemineringsplan, fordi man mere sikkert kombinerer tyre og hundy og bedre undgår arvelige sygdomme

Men hvordan gør du rent praktisk med udtagning af væv, bestilling af genomisk test mm.? I denne pjece beskriver vi hvad du skal tage stilling til fra du står med en nyfødt kalv du vil have genomisk testet, til den genomiske analyse er foretaget og resultaterne er klar til brug.

Udtagning af vævsprøver

I Danmark arbejder vi med væv udtaget fra dyrets øre. Vævsprøverne kan tages, med en speciel tang (TSU tang) som udelukkende udtager en vævsprøve, eller med et special øremærke som udtager væv i forbindelse med isætning. Prisen på at udtage en prøve er generelt på nogenlunde samme niveau.

Udtagning af vævsprøver med TSU tang

Tangen og de glas der skal bruges (TSU-rør) bestilles hos VikingDanmark (8728 2000). Alternativt kan inseminøren, mod betaling hjælpe med udtagningen af prøverne – aftal det med din inseminør.

Brug TSU tang hvis du:

- Kun tester dele af besætningen
- Ikke ønsker to øremærkeserier

Prøverne sendes i en foret kuvert til:
GenoScan A/S
Palle Juul-Jensens Blvd. 82
DK-8200 Aarhus N.

Alt efter hvor mange prøver der tages i besætningen, kan det være rationelt, at samle flere før afsendelse.

Udtagning af vævsprøver med øremærker

Der er flere firmaer som sælger øremærker som samtidig udtager vævsprøver. Der er afprøvet tre fabrikater

- Allflex (DNA Select Ultra, HDX)
- Trutest (Tru-Test DNA Stor dbl, HDX el. Tru-Test DNA Stor dbl, FDX)
- Tracecompany (Alfa Typifix DNA, HDX)

Afprøvningsresultater og priser på øremærker kan findes på www.landbrugsinfo.dk/Kvaeg/Avl/GS/Sider/Indsamlingafvaevsproever.aspx

Udtag væv samtidig med isætning af øremærker hvis du:

- Ønsker den mest rationelle arbejds gang
- Kan håndtere separate øremærkeserier til tyre og kvier
- Genomisk tester hele besætningen

Øremærkerne bestilles samme sted, hvor du bestiller dine øremærker i dag. Med øremærkerne medsendes samlebeholder og adresseret kuverter som er velegnet til forsendelse. Det er mest rationelt at indsendes prøverne når der er øremærket ti kalve.

Opbevaring af vævsprøver

Vævsprøver opbevares i fryseren indtil indsendelse.

Bestilling af genomisk test

Alle besætningsejere skal selv bestille genomiske test via webbutik i DMS Dyreregistrering, – dog IKKE besætninger der er med i VikingGenetics LD projekt, eller for dyr efter drægtighedsaftaler. I disse tilfælde bestiller VikingGenetics testene.

HUSK at bestille testen INDEN indsendelse af væv til laboratoriet – ellers tillægges et bestillingsgebyr.

Sådan finder du Webbutikken

I DMS Dyreregistrering finder du Webbutikken under "Dagligt overblik". Det er på samme side, hvor du har adgang til bestilling af øremærker.

Herfra kommer du til Webbutikken, hvor du kan bestille analyser til malkekvæg, kødkvæg og følge dine ordrer.

Der kan bestilles analyser på dyr i alle de besætninger, som bedriften ejer.

Udover Genomisk test, er det også mulig at bestille forældreskab, og test for diverse arvelige defekter.

Der er lavet søgekriterier som gør det nemt at finde de rigtige dyr til test.

Hvornår og hvordan får jeg resultaterne

Avlsværdital bliver beregnet 12 gange årligt, og du vil kunne forvente svar inden for maksimalt tre måneder.

Resultaterne vil blive synlige i DMS, i "Aktuelt" under daglig overblik.

Hov noget gik galt – hvad gør jeg så?

Der kan gennem processen fra udtagning af vævsprøve til færdig analyse ske fejl, som du skal forholde dig til. Nedenfor ses en liste med de mest almindelige og hvordan du forholder dig. Du vil gennem hele processen kunne følge status på prøven under "Mine ordrer". Ligeledes vil du modtage mails når du aktivt skal gøre noget.

Ingen væv i det indsendte glas eller vævet er ikke brugbart

Du vil modtage en mail, at analysen skal bestilles på ny, og der skal sendes nyt væv ind. Under "Mine ordrer" vil også fremstå at prøven ikke er brugbar.

Du bestiller testen som du gjorde første gang. Vær dog opmærksom på at få bestilt nye TSU-rør, hvis du ikke allerede har nogle.

Fejl i afstamning

Du vil modtage en mail med beskrivelse af hvilken fejl der er fundet i afstamningen, og om den kan løses automatisk eller om der skal yderligere test til.

Hvis sagen ikke kan løse automatisk, vil SEGES være behjælpelig med at løse sagen hvis du ønsker det.

Jeg har ikke modtaget TSU-rør eller tang

Hvis TSU-rør eller andre produkter udebliver kan du kontakte Viking Danmark på 8728 2000

Kontakt

Hvis der er andre spørgsmål til din ordre kan du kontakte kundecenter på 7015 5015 eller sende en mail til kundecenter@seges.dk.